

3/9/2021 17:42:15

94 m

Data SIO, NOAA, U.S. Navy, NGA, GEBCO
Image Landsat / Copernicus

Google Earth

INNHold

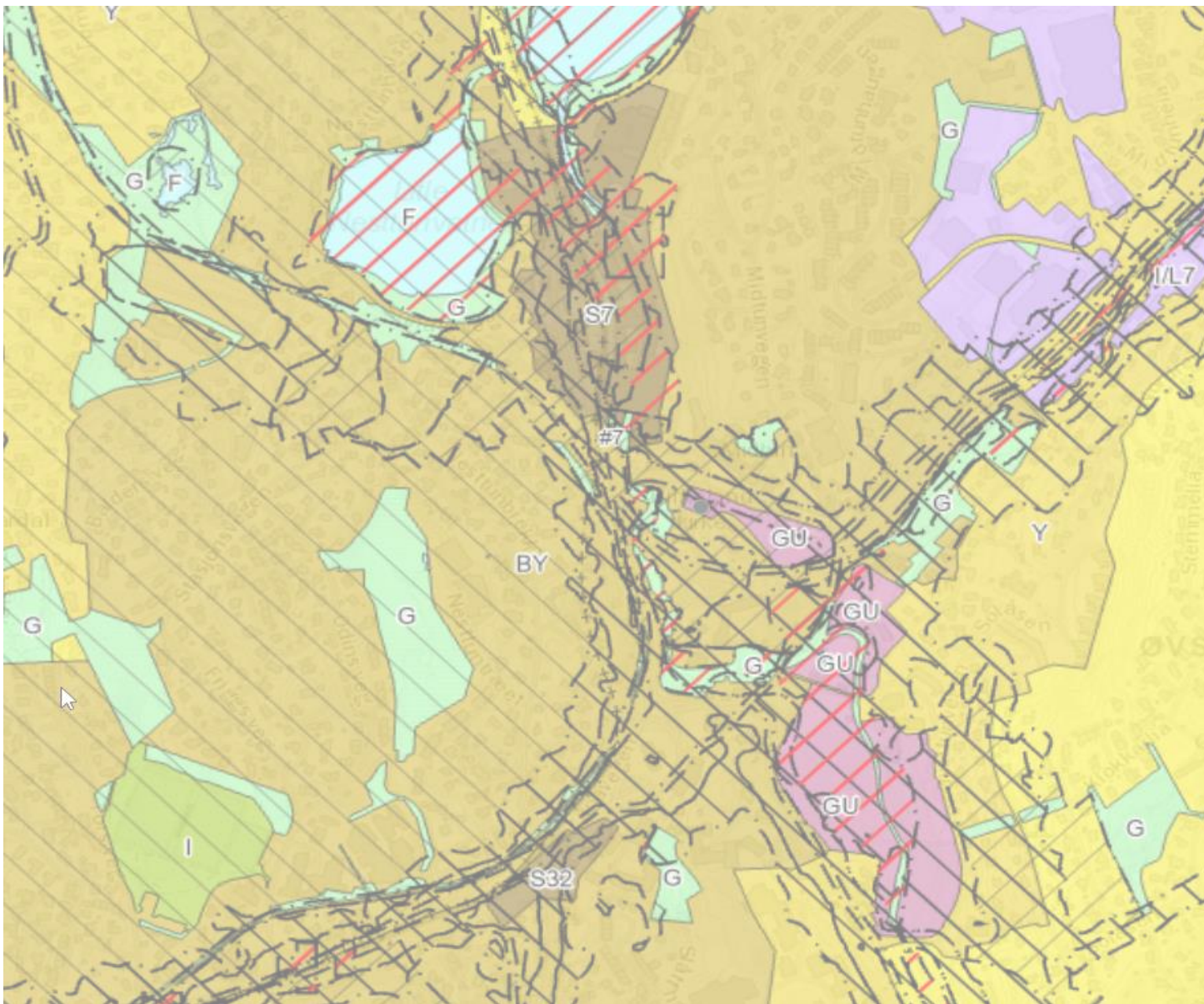
1. Oversikt
2. Landskap og historie
3. Kommunikasjon og målpunkt
4. Bebyggelse
5. Bo- og bymiljøutfordringer
6. Sammenstilling

Oversikt

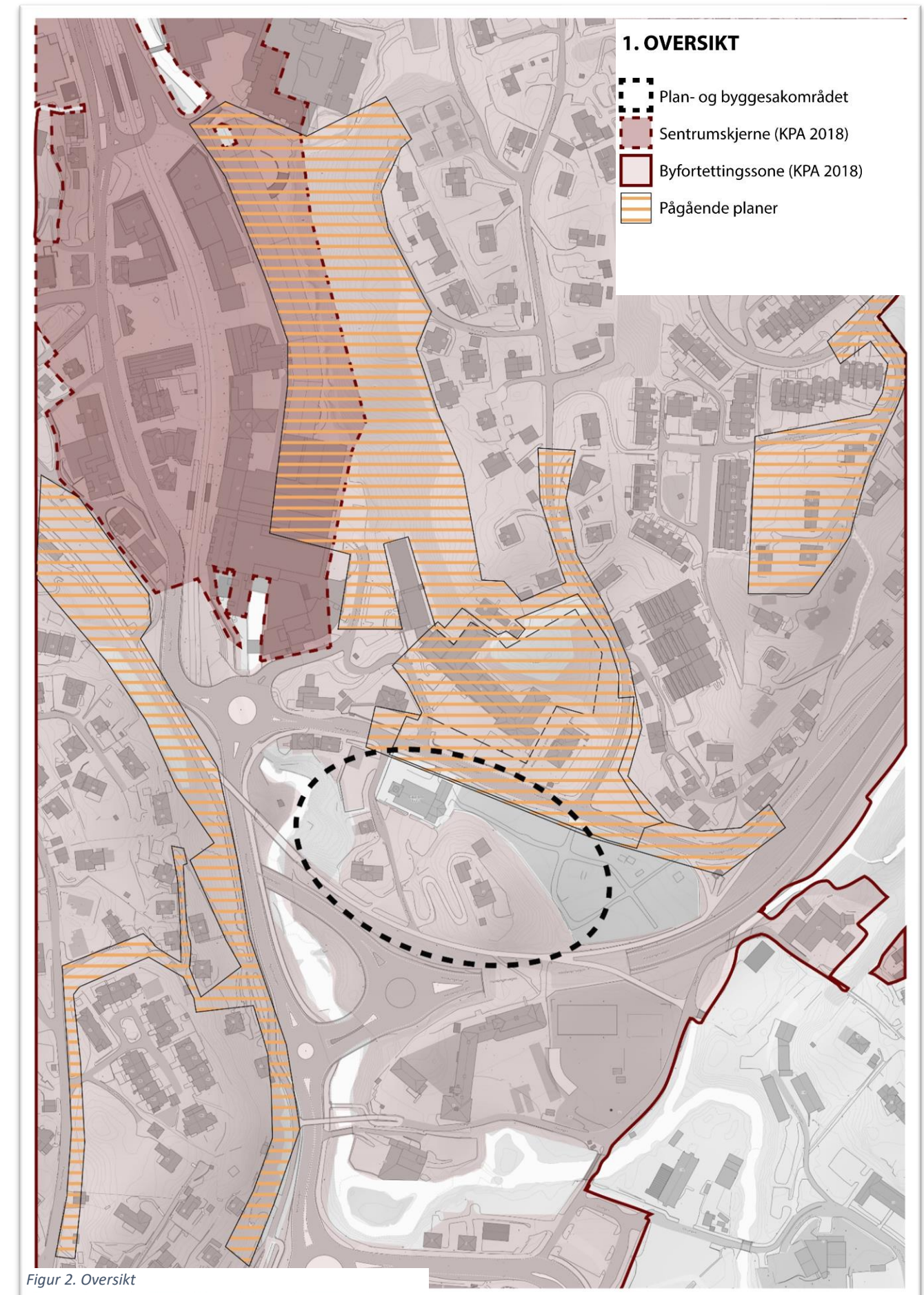
Birkeland kirke er regulert til Grav og urnelund og ligger innenfor Byfortettingssone (BY) - Sentrumsformål i Kommuneplanens arealdel (KPA) 2018.

- Området ligger innenfor rød og gul hensynsone for støy H210_2 og H210_3.
- Bestemmelsesområdenavn:
Historisk senter Nesttun H570_1, #7.
- KPA setter føringer for byggegrense, byggehøyde, utbyggingsvolum og funksjonskrav.

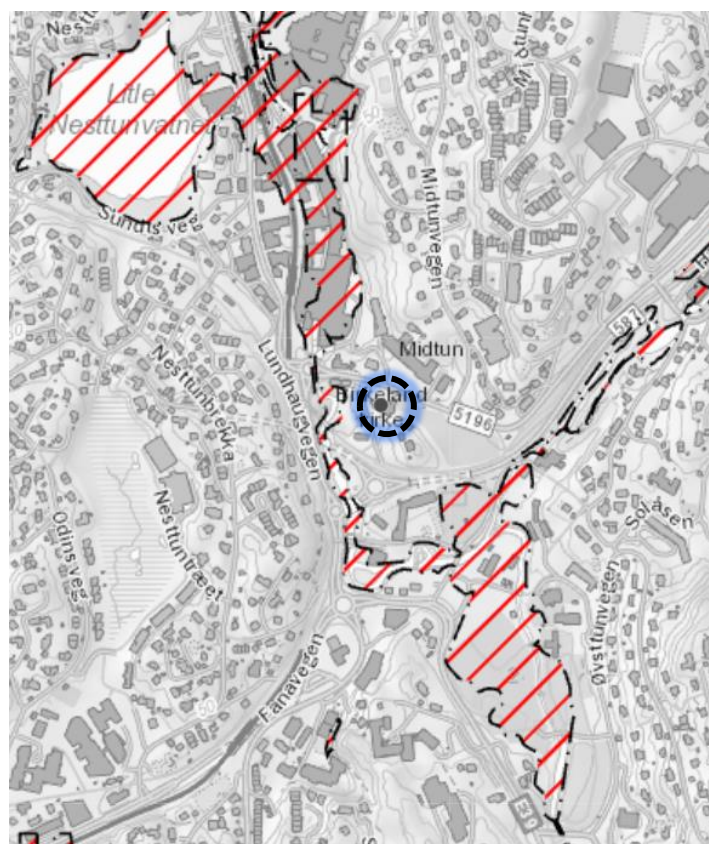
Nesttun var først et landbruksområde knyttet til gården Nesttun. Deretter ble den til et tettsted ved bygging av kirke, fremføring av jernbane og nye veger. Nesttun ble industristad gjennom elektrisk kraft fra Nesttunelva, og til slutt kommunesenter og handelssted for Fana bygdene.

Figur 1. KPA formål – Grav-og urnelund

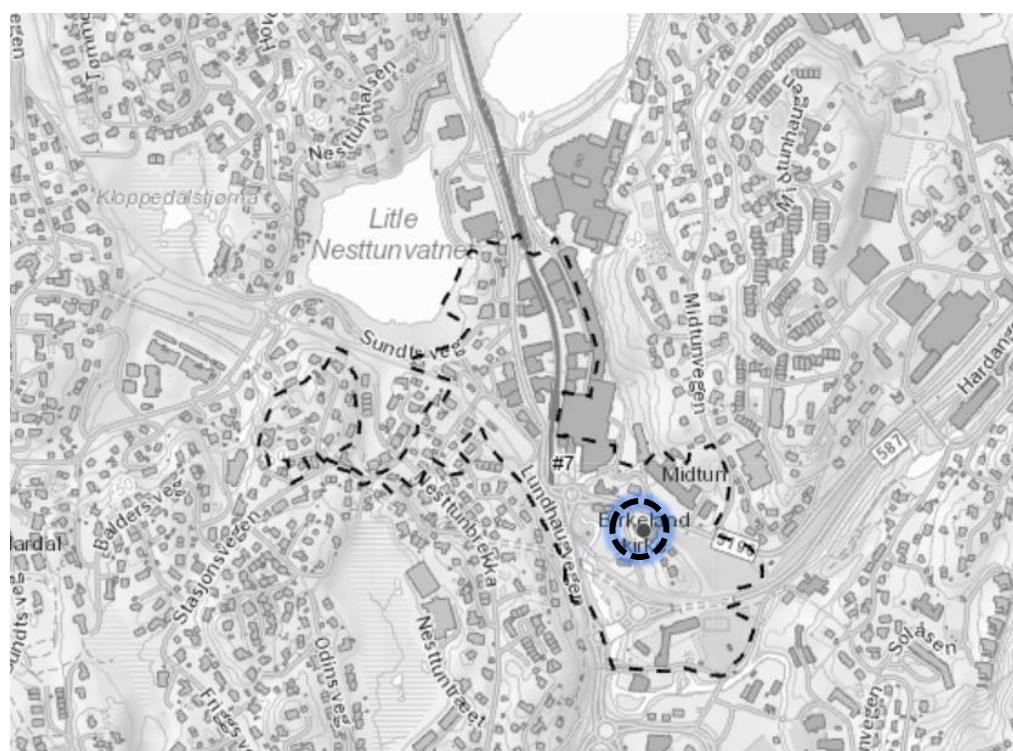
Figur 2. Oversikt

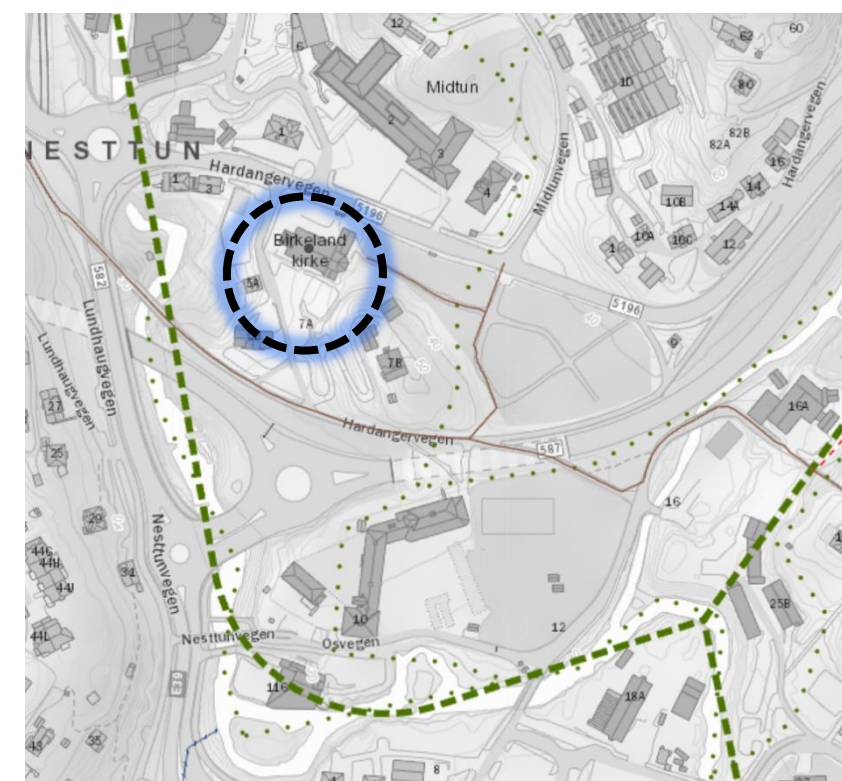
Figur 3. 200-års flom med klimapåslag, Nesttunvassdraget – hensynsone H320_1

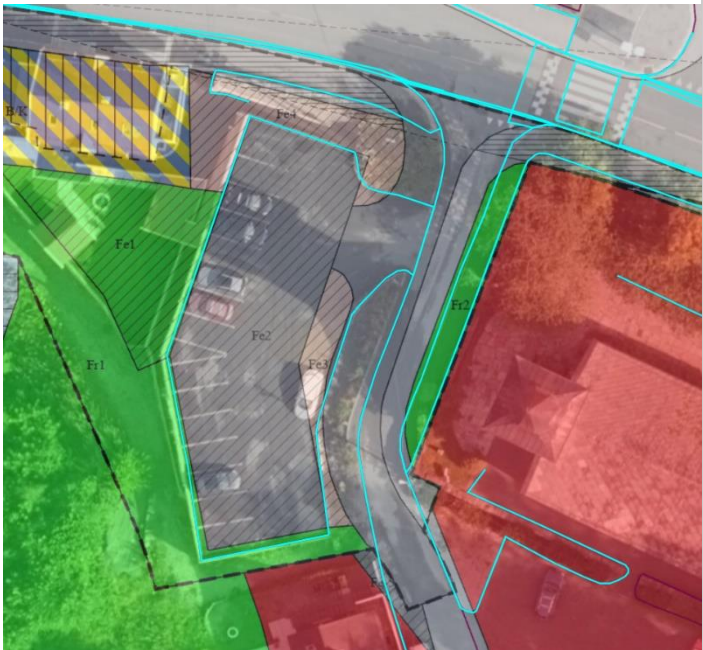
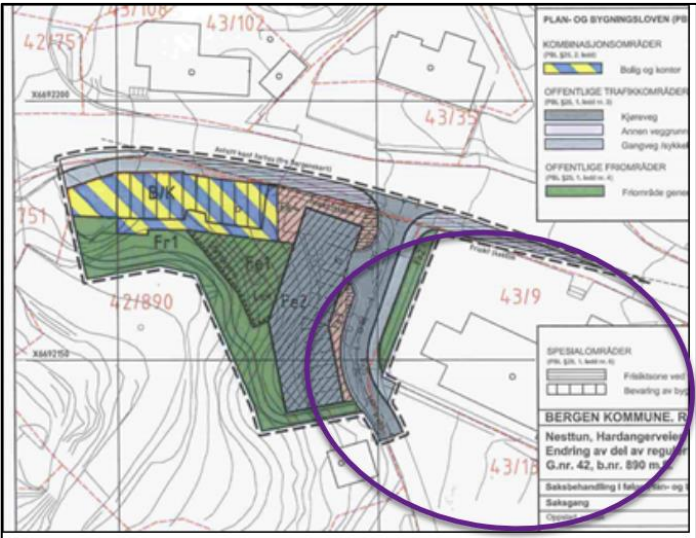
Figur 1. KPA 2018 Støysoner

Figur 2. Bestemmelsesområde: #7, Bestemmelsehjemmel: 5 - Byggegrense, utb.volum, funksjonskrav og hensynsone Kulturmiljø H570_1 - Historiske senter Nesttun

Figur 3. KPA 2018 - Blågrønne forbindelser

Gjeldende regulering				
5120300	FANA. SØNDRE INNFARTSÅRE, TILFØRSELSVEI HOP - MIDTUN	30 - Eldre reguleringsplan	1905/30311, 1907/11192, 1996/13936	https://www.arealplaner.no/bergen4601/arealplaner/2986
I reguleringsplan for Fana. Søndre innfartsåre, tilføreselsvei Hop- Midtun er tomt 43/3,9 og 27 regulert til offentlig formål som skal brukes til: kirke med tilhørende anlegg og grav-, og urnelund. Før bygging skal samlet plan for utomhusanlegg for området være utarbeidet og godkjent. Gjennom området reguleres offentlig gang- og sykkelvei. På gang- og sykkelvegene tillates trafikk av utryknings- og vedlikeholdskjøretøy. Gang- og sykkelveg fra byggeområdet kirke/ gravlund kan nyttes til prosesjonsvei i forbindelse med begravelser.				
5123005	FANA. GNR 42 BNR 890, HARDANGERVEGEN 1, 3 OG 5 A	Mindre reguleringsendring	2004/16163	https://www.arealplaner.no/bergen4601/arealplaner/4168

Figur 4. Avvik mellom regulert og eksisterende vei og fortuet

I reguleringsendring er det regulert inn offentlig kjøreveg med gang- og sykkelveg til området og felles parkeringsareal Fe2 som er felles for B/K formålet.

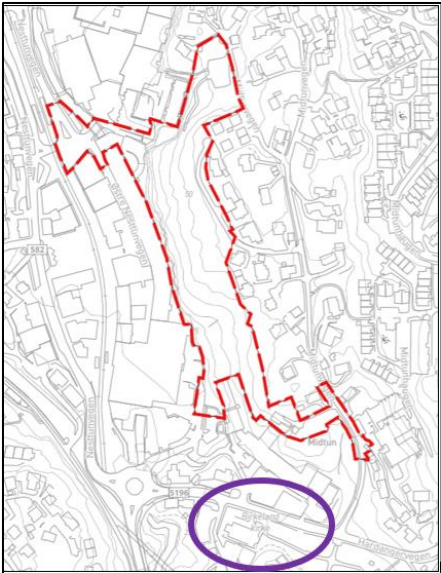
Kommentar: Parkering Fe2 er realisert, men veien med fortau er ikke bygd i henhold til reguleringsplanen.

64500000	FANA. GNR 43 BNR 53 MFL., MIDTTUNVEGEN OMSORGSBOLIGER	Reguleringsplan, godkjent 26.10.2022	PBL 2008	201426586	https://www.arealplaner.no/bergen4601/gi?funksjon=VisPlan&planidentifikasjon=64500000&kommunennummer=4601
					

Planens hensikt er å legge til rette for kommunale omsorgsboliger med personalbase. Planen grenser til kirken men omfatter ikke kirkens arealer.

Pågående detaljregulering

70720000	FANA. GNR 43 BNR 1072, NESTTUN, FONDVEGEN	Planlegging igangsatt	202106180
----------	---	--------------------------	-----------

Formålet er å tilrettelegge for terrassert blokkbebyggelse/småhus.

62880000	FANA. GNR 41 BNR 1255 MFL., E39 SYKKELSTAMVEG, DELSTREKNING 3, NESTTUN - FJØSANGER	Planlegging igangsatt	PBL 2008	201218382	https://www.arealplaner.no/bergen4601/gi?funksjon=VisPlan&planidentifikasjon=62880000&kommunennummer=4601
					Planen ligger vest for Birkeland kirke. Formålet med planarbeidet er å sikre areal for gang-/sykkeltilbud langs E39, med separering av gående og syklende. Planlagt tiltak krever utvidet bredde i forhold til eksisterende gang- og sykkelveg.

Oversikt

Birkeland kirke ligger sentralt plassert på Midtun og er del av det historiske sentrum på Nesttun. Hardangerveien ligger rett nord for kirken, mellom kirken og det gamle Herredshuset for Fana. Sør for kirken ligger den gamle Vossebanen som nå er en viktig gang- og sykkelveg samt den nye Hardangerveien/Nesttunveien. Kirken har gravplass østover langs Hardangerveien.

Figur 5. Skråfoto over planområdet og nærområdet. <https://kart.1881.no/>

Figur 6. Skråfoto over planområdet og nærområdet. <https://kart.1881.no/>

Landskap og historie

Historie

Nesttun-navnet betyr «det nederste tunet.» Gården ble utskilt fra gården Hjelmeland på 1500-tallet. Selve gården Nesttun ligger mellom Nesttunvegen og Lille Nesttunvann. Deler av den er fremdeles bevart. Midttun-gården ble utskilt som selvstendig bruk angivelig allerede før tidlig middelalder (Selberg Arkitektkontor AS 2003:3).

Nesttunvegen ble anlagt i dagens trasé ca. 1860, og Hardangervegen ble bygget 1875-77. Birkeland kirke ble bygget i 1878. Omtrent samtidig med de nye vegene kom også togbanen til Nesttun. Vossebanen ble bygget i 1883. De nye gode kommunikasjonsårene gjorde at det vokste fram både handelsnæring og industri. Ullvarefabrikken ble oppført ca. 1890, og er i dag innlemmet i Fana kulturhus.

På Wollert Konows plass 1 ble første skole etablert på Nesttun i 1898.

Birkeland kirke

Etter økende behov ble kirken revet to ganger og erstattet med en ny kirke. Først en tømmerkirke en gang før 1642 og igjen i 1878 med steinkirke. Steinkirken ble ombygget tre ganger og utvidet, først i 1915-1916, og i 1925-1926 og sist i 1960-1961. I forbindelse med disse utvidelser ble sakristiene først utvidet. På 60-tallet ble nordre sakristi utvidet mot nord til et kapell.

Birkeland kirke lå opprinnelig på gården Birkelands grunn, på nordsiden av Vallaheiene, ved den gamle veien mellom Bergen og Os. Etter kirken fikk gården navnet Kirkebirkeland. Kirketuften og den omkringliggende kirkegård er begrenset av en steinmur som fremdeles er intakt. Kirken må i middelalderen ha ligget helt i utkanten av det store kirkesognet den betjente. I 1878 ble ny kirke bygget på gården Midttuns grunn, ca. 2 km nordvest for den gamle kirken, og samme år ble den gamle kirken revet.

Kirken ble bygget som et enskipet anlegg med smalere, polygonalt avsluttet kor i øst og tårn i vest. Koret var flankert av små sakristier i sør og nord. Arkitekt var Giovanni Müller.

I 1915–1916 ble kirkerommet ombygget etter planer utarbeidet av arkitekt Gerhard Fischer, og med faren, arkitekt Adolf Fischer. I 1925–1926 ble sakristiene utvidet og tårnet ombygget – igjen etter planer utarbeidet av Gerhard Fischer. Kirkerommet ble ombygget enda en gang i 1960–61 under ledelse av arkitekt Øistein Nestaas. Ved samme anledning ble nordre sakristi utvidet mot nord til et kapell.

Kirkens sakristier var opprinnelig svært små og avdekket med pulttak som var avvalmet mot øst. I 1925–1926 ble de utvidet og fikk regulære saltak med gavler mot nord og syd. I 1960–1961 ble nordre sakristi forlenget nordover. Begge sakristier er tekket med ruteheller.

Kirkegård

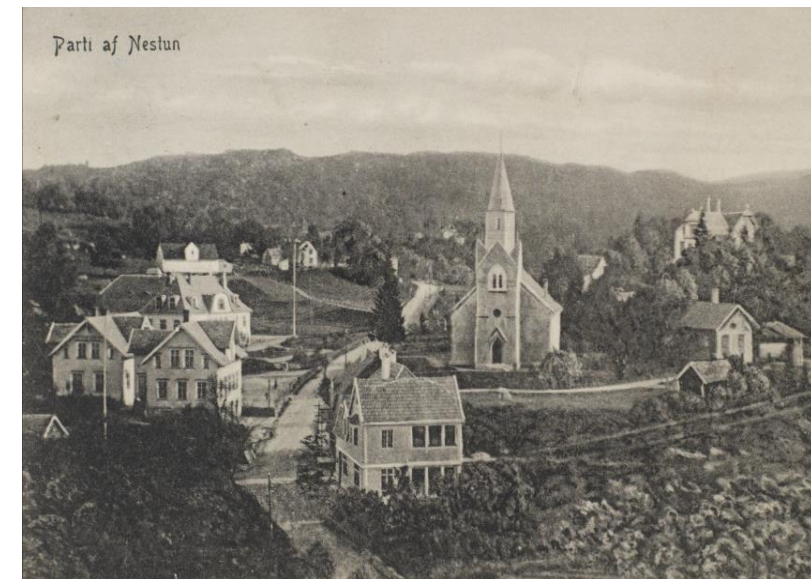
Allerede i 1857 ble det anlagt en kirkegård på Midttun. Da den nye kirken var reist i 1878, ble det anlagt en liten kirkegård nord og vest for den. I 1886 ble de to kirkegårdene slått sammen, og i 1920 fikk området veier og ble beplantet med trær. Samme år ble imidlertid en ny gravplass anlagt på Øvsttun. Denne gravplassen ble innviet i 1921. Den ble utvidet i 1953 og i 1973 (etter at presteboligen på Dynevoll var revet). Deretter i 1980 og 1990–91.

Gravkapell

Gravplassen på Øvsttun fikk eget gravkapell i 1929. Bygningen er tegnet av bygningssjef Erling Ross som en enkel, teglmurt langkirke med fremstikkende, lavere og smalere apsisutbygg mot øst og lavere sidefløyer mot sør og nord.

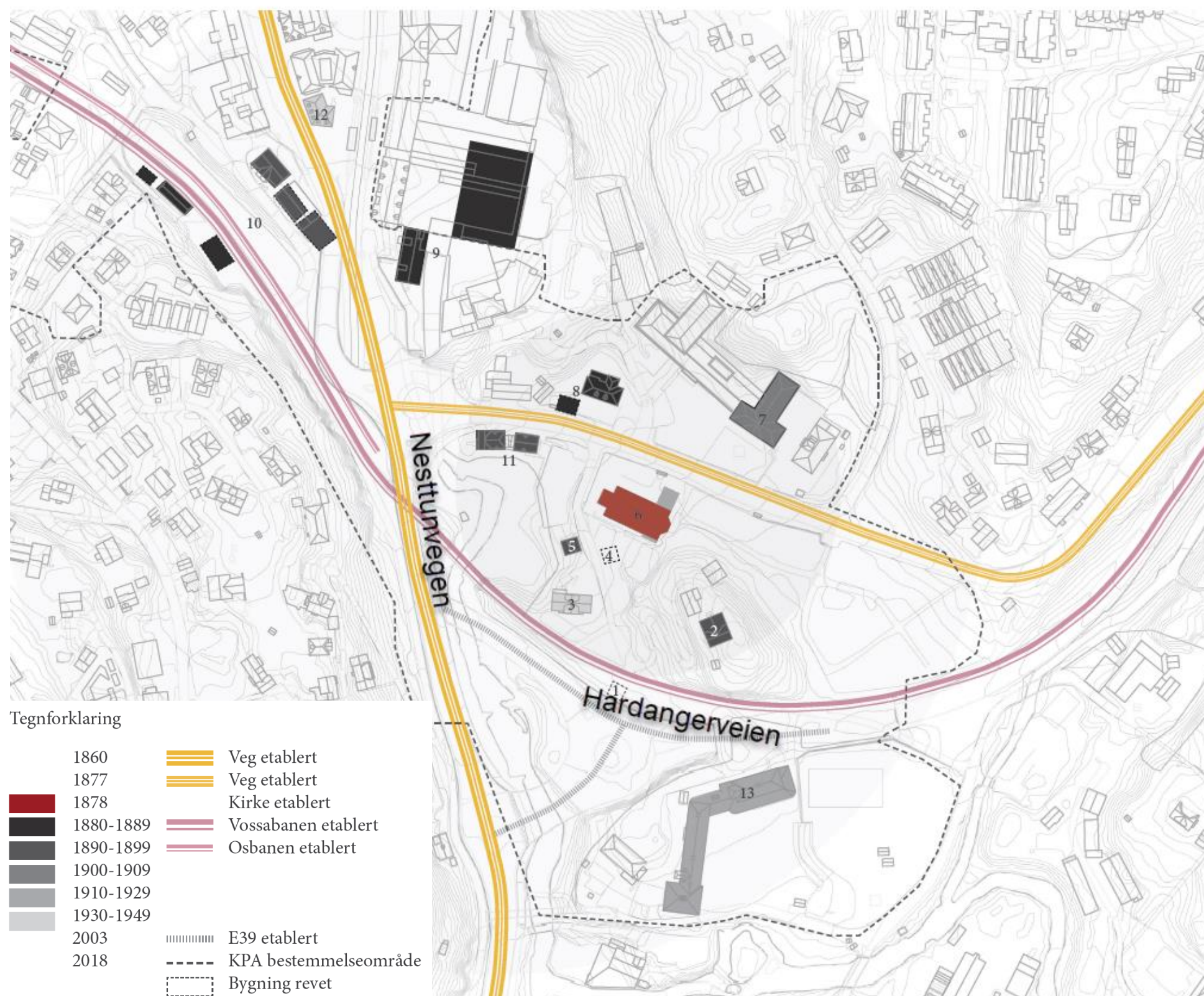
Figur 7. Tømmerkirke. <http://fanahistorielag.no/wordpress/?p=420>

Figur 8. Postkort av H. Ellingsen datert 1900-1910. Kulturminnegrnlag_297713a Sweco AS 2015_1

Figur 9. Birkeland kirke 1950

Figur 10. Utvikling på Nesttun: 1860-2020

1. Våningshus – revet ved veiutbygging av E39.
2. Sveitservilla -bygget mellom 1887.
3. Murhuset – bygget som arbeiderbolig for ullvarefabrikken i 1946.
4. Glassmesterhuset- revet
5. Stallen til hotellet- bygget rundt 1900
6. Birkeland kirke – bygget 1878 – bygget på i 1929
7. Heradshuset- bygget ca. 1904 – bygget på i 1935 og i 1965
8. Skole – bygget 1884. Lærerbolig fra 1926. Hadde to bygg. Det ene ble revet på 90-tallet.
9. Ullvarefabrikken, 1888
10. Stasjonsområdet, 1883 (Voss) og 1894 (Os)
11. Hotell – brant i 1910 – gjenoppbygget i 1913 som arbeiderboliger til Ullvarefabrikken
12. Apotek – bygget i 1930
13. Midttun skole – bygget i 1926. Bygget på i 2021.

Figur 11. Birkeland kirke 1937

Landskap

De formasjonene vi ser i landskapet i dag er formet av isbreer og elver fra siste istid. Landskapet omkring Birkeland kirke (35moh) har et klart bypreg, hvor veg og bebyggelse dominerer. Midttunelven ligger øst for planområdet (19moh) og er sammen med grøntarealene i dalbunnen lokalt viktige landskapselement som bryter med det mer urbane bymiljøet rundt.

Nesttunvassdraget.

Kirken ligger på et lite høydedrag, elvedal fra øst til vest.

Kulturlandskap:

Veien går parallelt med vassdraget.

Sentralt punkt ved kirken.

Landskapsformen gjør at det er en naturlig plassering for kirke.

2. LANDSKAP OG HISTORIE

— — Kotelinjer +35 Kotehøyde

 Sterk fallende terreng eller skrent

 Viktig siktlinje

 Vassdrag, elv, kanal, innsjø

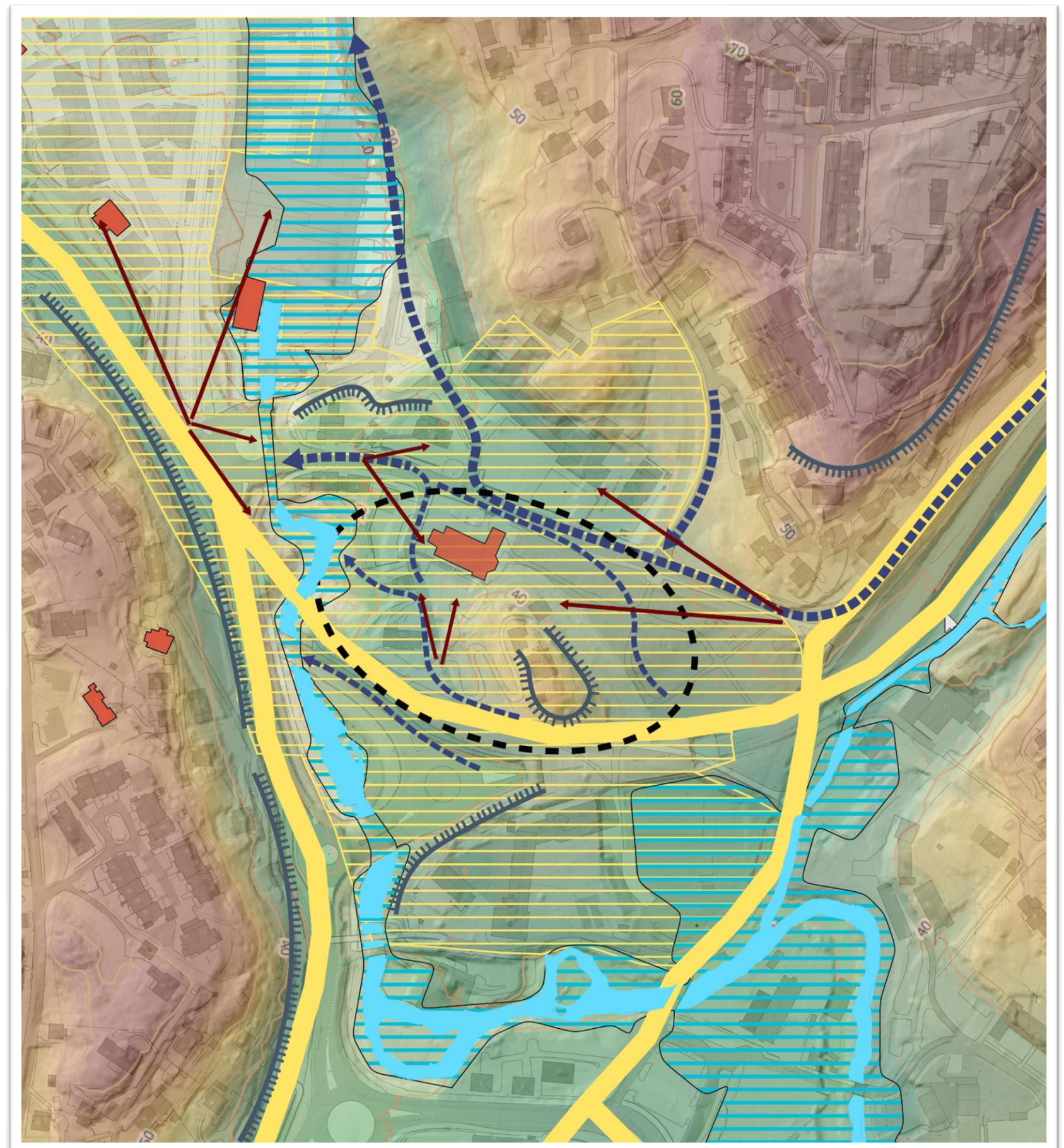
 Fare for flom

 Potensiell flomvei

Viktige historiske sammenhenger og identitetsbærende elementer, som feks.:

 Veifar, Hensynsone Kulturmiljø KPA2018

 SEFRAK - bygg / og kommunalt listeført

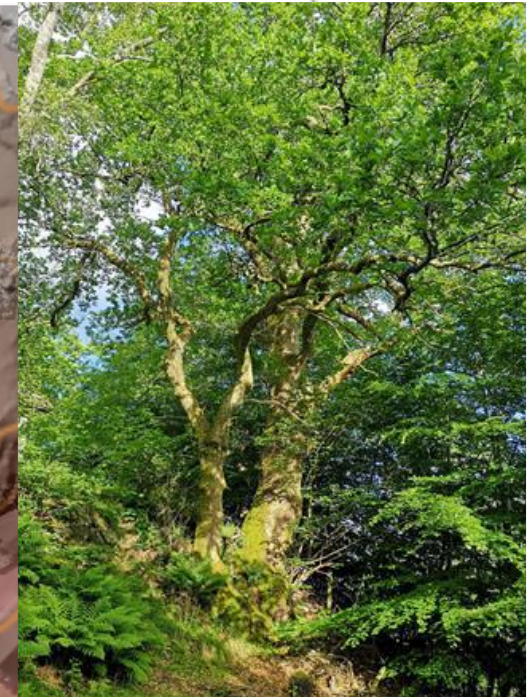
Figur 12. Landskap og historie

Figur 17. Tregruppe nr 1

Figur 15. nr 5 (2 trær)

Figur 14. Tre nr3

Figur 16. Tre nr2

Figur 13. Tregruppe nr 4 (2 trær)

Figur 18. <https://hoydedata.no/LaserInnsyn/>

Nesttun sentrum er dannet hvor veier i fra tre naturlige daler møtes. Første viktige element etablert i denne naturlige møteplassen i middelalderen var en stavkirke.

Landskapet i sentrum endrer seg kontinuerlig. Først var det en grønn dal med kryssende smale veier med en kirke som dominerende element i landskapet. Senere etablerte det seg andre viktige samfunnsobjekter rundt kirken. Tidligere smale veier ble med tiden transformerte til hovedtraseer og ble supplert med jernbane. Med den økende tilgjengeligheten, økte også befolkning i området og behov for alle tjenester. Sentrum og mindre bebyggelse rundt Birkeland kirke ble transformert til tettere bebyggelse. Etter hvert har skole og senere herredshuset konkurrert med kirken om å danne den viktigste silhuetten i landskapet. Rådhuset ble utvidet kraftig i 60-tallet og fremstår som et dominerende høyhus i landskapet.

Dalen ble brutt med etableringen av Vossebanen, ombygd til Hardangerveien og senere med det omfattende vegsystemet sør for kirken i dag. Veisystemet fungerer likevel ikke som en stor barriere da det er etablert et grønt lokk over veien med gangforbindelser. Gang- og sykkelveier i området kobler de aller fleste deler av Nesttun sammen.

Figur 20. Nesttun - Rådhuset under utbygging 1964. https://data.ub.uib.no/files/bs/ubb/ubb-w/ubb-w-f/ubb-w-f-143647/jpg/ubb-w-f-143647_md.jpg

Figur 23. Nesttun- Rådhuset etter utvidelse - 1964. https://data.ub.uib.no/files/bs/ubb/ubb-w/ubb-w-f/ubb-w-f-143647/jpg/ubb-w-f-143647_md.jpg

Figur 19. Birkeland kirke 1880-1882. <http://marcus.uib.no/instance/photograph/ubb-kk-1318-2581.html>

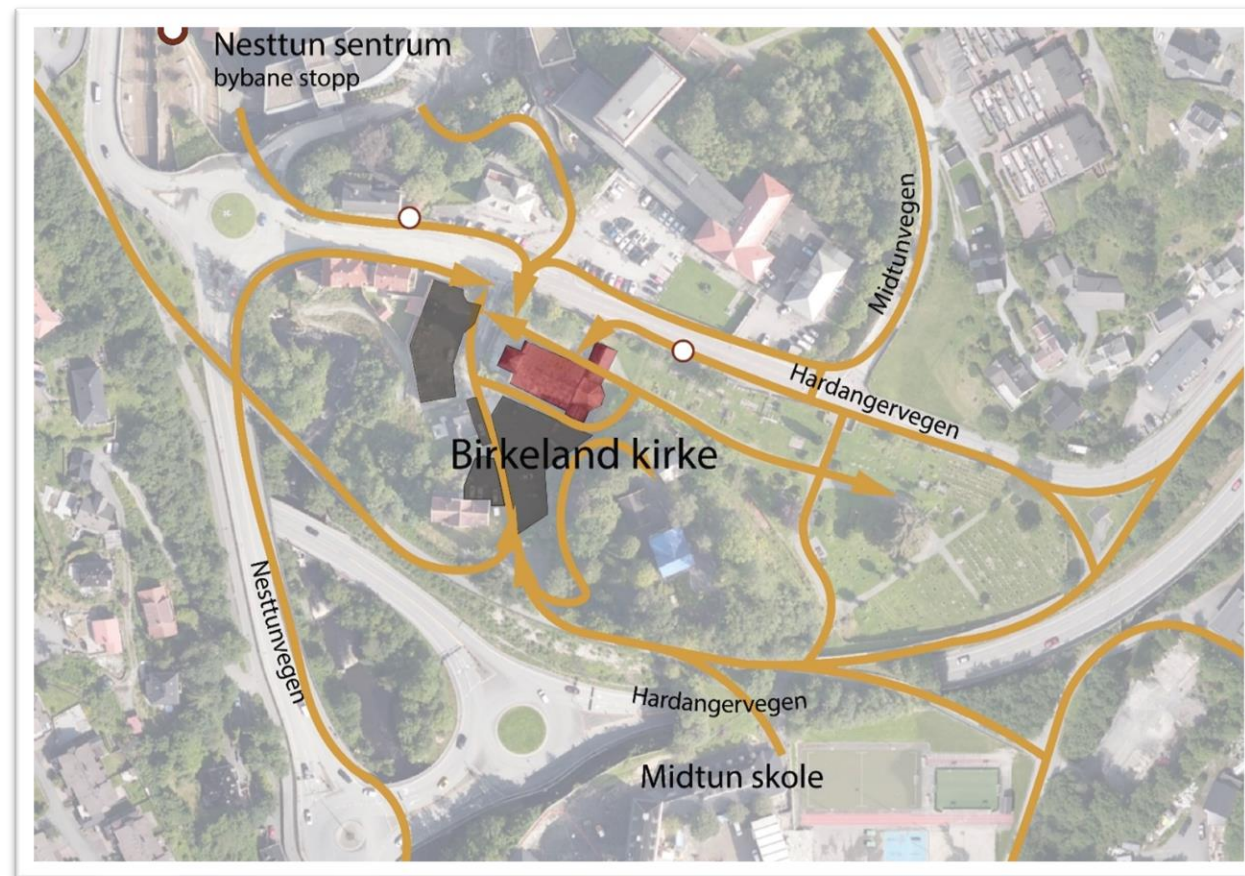

Figur 22. Birkeland kirke 1908, <https://marcus.uib.no/search/?q=01028-098>

Figur 21. Midtun skole, Birkelandkirke. <https://marcus.uib.no/instance/photograph/ubb-w-sh-022725.html>

Kommunikasjon og målpunkt

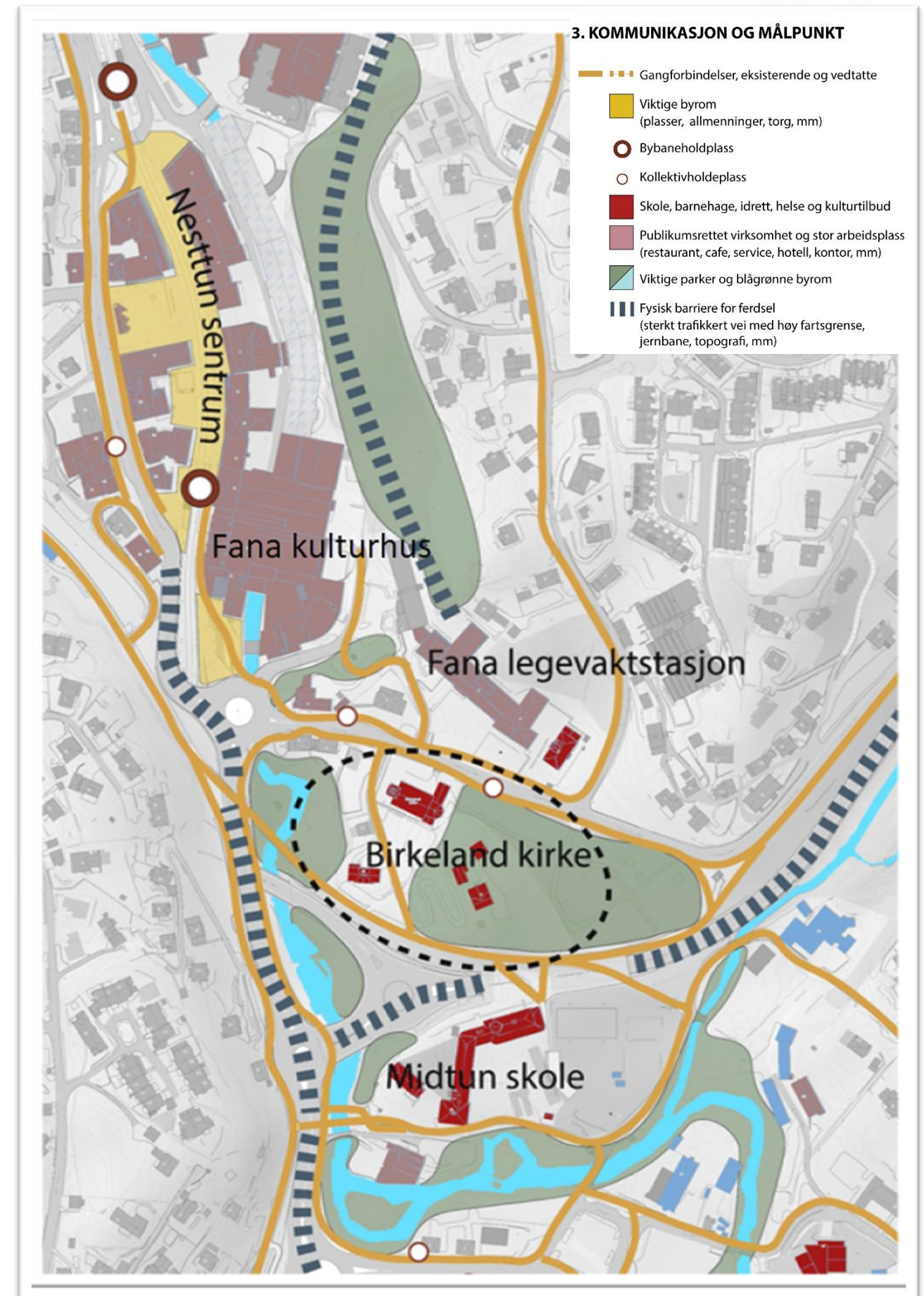

Figur 24. Gangadkomst / parkering

Birkeland kirke har opp gjennom historien vært langt mer enn bare et sted for å samles til gudstjeneste, det var og er et viktig treffpunkt for mange. Det er registrert godt over 15 000 medlemmer i Birkeland menighet.

På kirkebakken foregikk det mye samfunnsliv. Her møttes familier og naboer, her fikk en høre de siste nyhetene og her møtte kongens representanter folket i ulike sammenhenger. Det har neppe vært noen gapestokk ved Birkeland kirke siden gapestokken ble forbudt ved lov i 1848, men lysing fra kirkebakken pågikk helt frem til 1920.

Offentlige bygninger på Nesttun er plassert rundt kirken, her er både skole og det gamle kommunehuset, nå Fana legevakt. Det gamle kommunehuset og kirken som ligger på andre siden av veien danner et tydelig tyngdepunkt i sentrum slik det var.

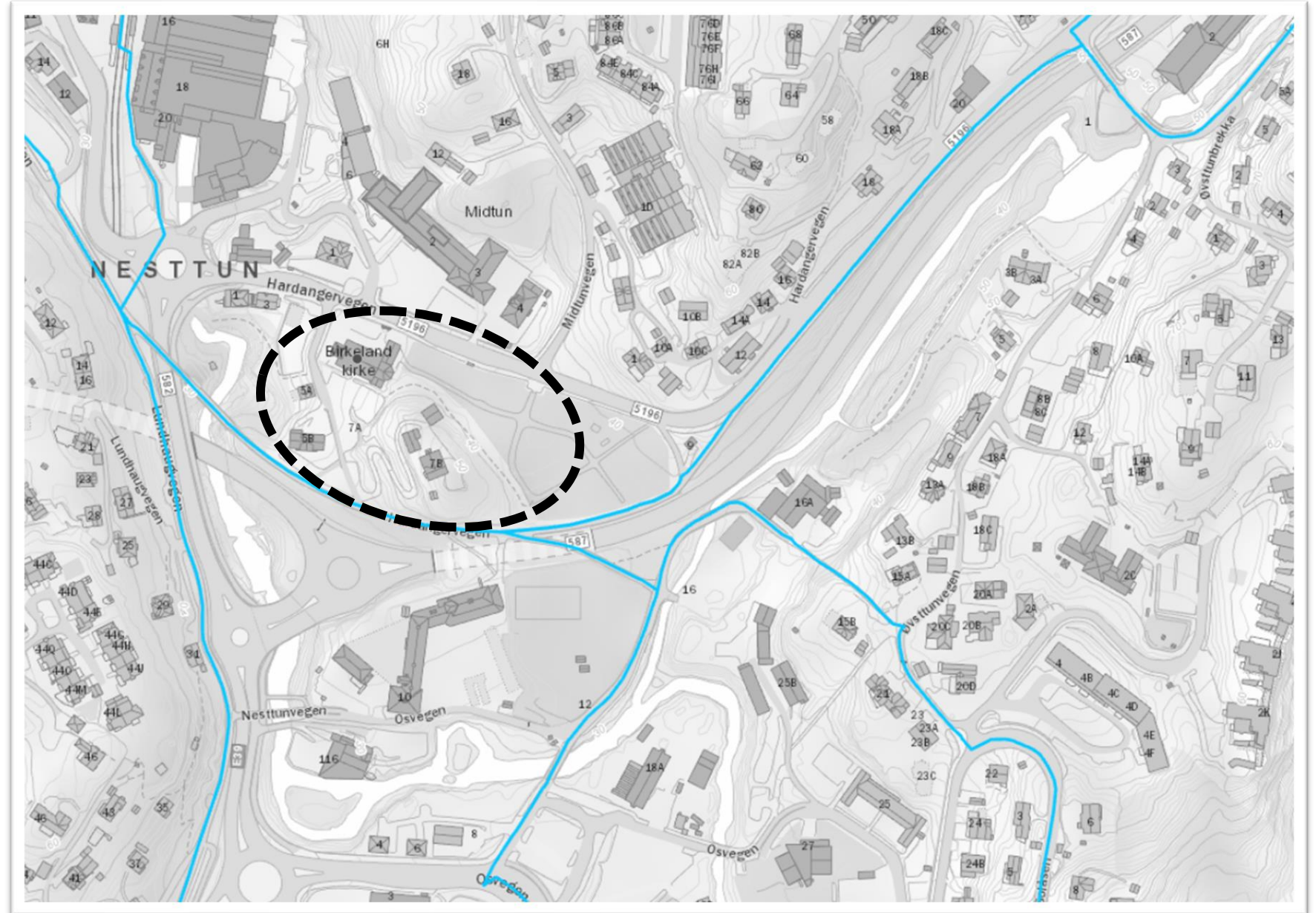
Figur 25. Kommunikasjon og målpunkt

Infrastrukturen er vesentlig endret siden den gang kirken ble bygget. E39 er lagt om og gårdsbruket mellom kirken og skolen er revet. Bybanen og Nesttun terminal har endret kollektivmønsteret. Nesttun senter og gågaten har vært med å trekke sentrum lenger nord. Det er mange spor etter det som en gang var, men kirken ligger ikke lenger midt i sentrum.

I dag er det gamle kommunehuset tatt i bruk til andre kommunale tjenester. Ullvarefabrikken er blitt kulturhus, Sveitervillaen er blitt galleri og atelier for kunstnere. Midtun skole har fått tilbygg og utvidet kapasitet. Kulturhuset, kirken og skolen skaper i dag en akse der undervisning og kultur er viktige tema, samtidig som disse byggene er det historiske sentrum på Nesttun, sammen med det gamle hotellet, stallen og gamleskolen.

Området er lett tilgjengelig for gående, det er gangforbindelser som streker seg i alle retninger. En del av disse trenger oppgradering spesielt med hensyn for sykkel.

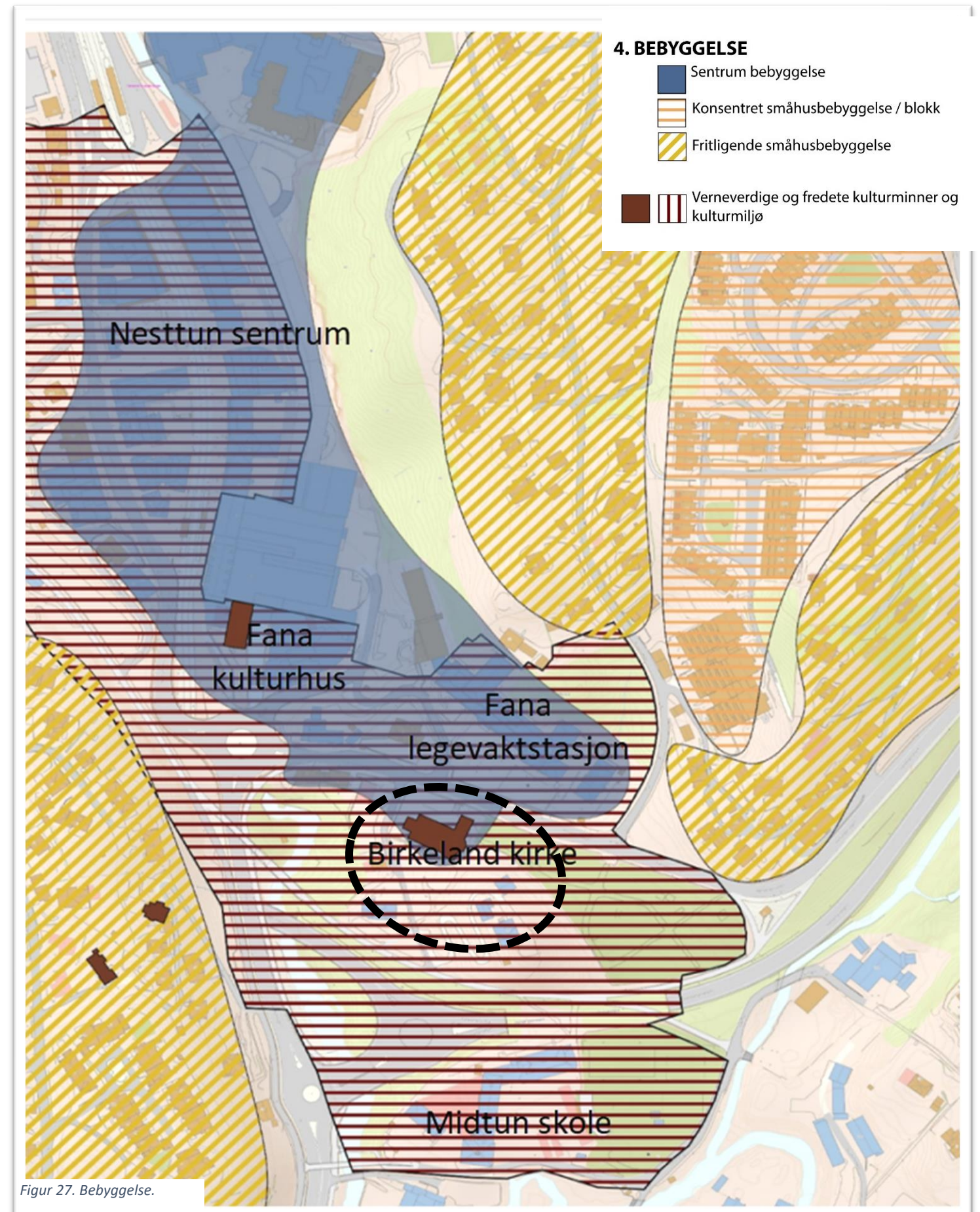
I forbindelse med utvidelse av Midtun skole ble del av gang- og sykkelnettet oppgradert til hertesone for skole. Det pågår også en regulering for sykkelstamveg NESTTUN – FJØSANGER.

Figur 26. Sykkelnett strategikart.

Bebyggelse

Innenfor analyseområdet ligger Nesttun sentrum med kjøpesenter, parkeringshus, butikker, bibliotek, kulturhus og boliger. Vest for kirken og Nesttunvegen, ved Nesttunkollen og Nesttunbrekka, ligger det småhusbebyggelse. Dette er for det meste frittliggende eneboliger fra 1950, 60-tallet, samt fortetting av nyere eneboliger og rekkehus. Nordøst for kirken ligger boligområdene Midtunvegen og Midtunhaugen, som er en blanding av eneboliger, konsentrert boligbebyggelse og terrassert blokkbebyggelse.

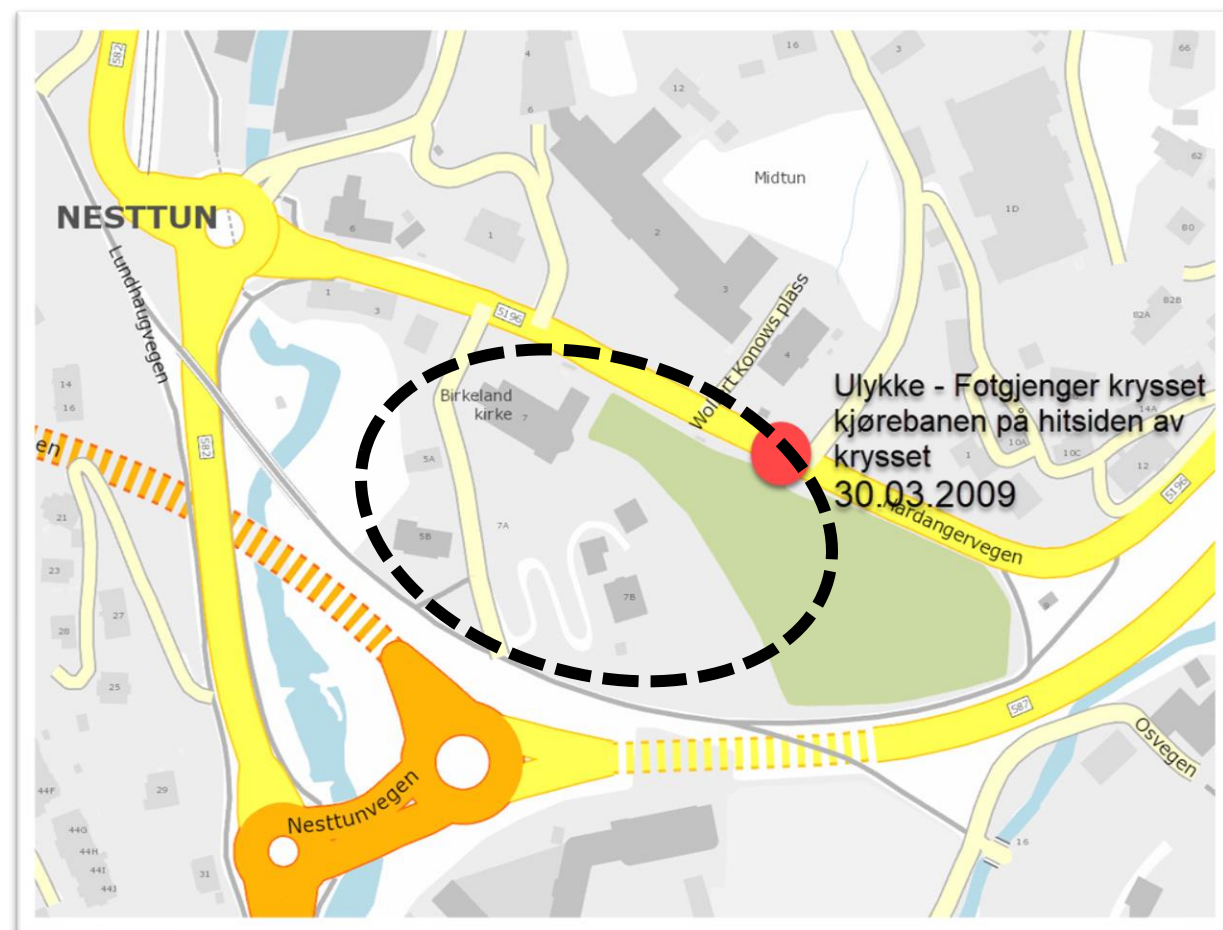

Bo- og bymiljøutfordringer

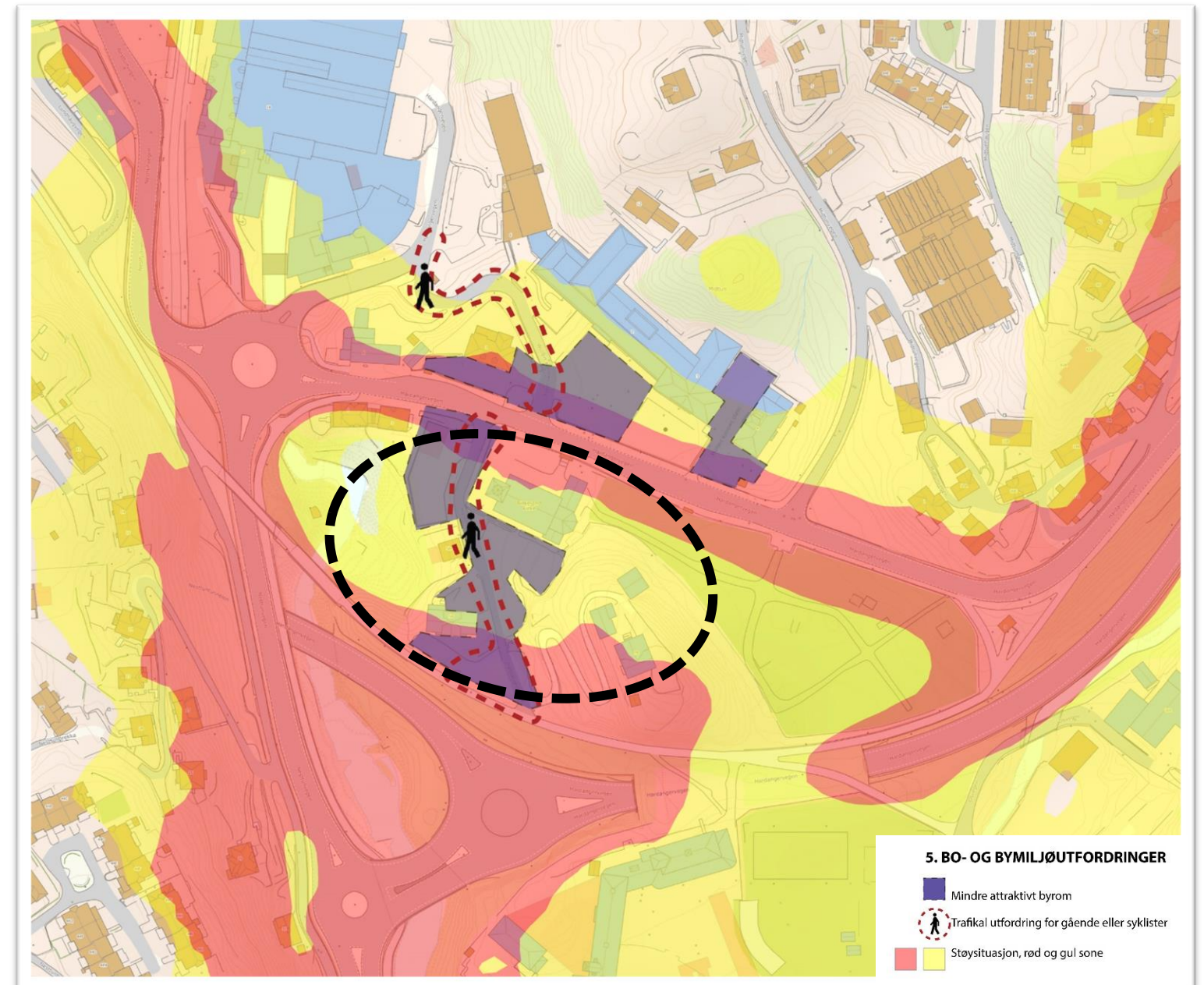
Støykartet til KPA viser at tomten ligger i rød og gul støysone. Eiendommen ligger utsatt til for veitrafikkstøy fra flere retninger. Innendørs støynivå må vurderes dersom bygningene skal benyttes som kirkebygg og undervisning.

Gjennom området går en snarvei som kobler Nesttun sentrum sammen med Midtun skole og Birkeland kirke med gravlund. Gangforbindelsen går gjennom kirkens parkeringsområde.

Området rundt kirken er trangt og skal fylle mange ulike funksjoner. Det er spesielt utfordrende med parkering i forbindelse ved begravelser når det er stort behov for parkering for funksjonshemmede og eldre som skal kjøres til og fra.

Figur 19. Trafikkulykker de siste 10 år. <https://vegkart.atlas.vegvesen.no/>

Figur20. Bo- og bymiljøutfordringer.

Sammenstilling

Premissene som gis til videre planarbeid

Kirkens plassering som institusjon er vesentlig i historien om Nesttun og tidligere Fana kommune. Kirken er på mange måter en kilde til liv for Nesttun som tettsted. Å få tilbake et mer aktivt miljø rundt kirken vil være å ta tilbake viktige deler av Nesttuns historie.

I dag har kirken mange funksjoner. Trosopplæringen som tidligere var i skolen, er nå flyttet til kirken. Gjennom uken skjer det mye diakonalt arbeid. I tillegg kommer alt det kulturelle arbeidet av ulikt slag som gjør kirken til en stor kulturarena.

På samme måten som kirkelovens krav for 150 år siden gjorde at kirken på Kirkebirkeland ble revet og erstattet med en større kirke, er dagens Birkeland kirke for liten i forhold til antall innbyggere i soknet. I tillegg dekker ikke kirken dagens behov for ulike fasiliteter. For at Birkeland kirke fortsatt skal oppleves som attraktiv i kulturmiljøet med tilstrekkelige servicefunksjoner, må funksjonaliteten vektlegges høyt.

Nye funksjoner / fasiliteter:

- Menighetssal
- Kontorer og møterom
- Kirkekaffe/ kjøkkenfasiliteter
- Toalett, garderobe
- Sammenheng, tørrskodd gjennomgang mellom kirken og nybygg
- Forbedret tilgjengelighet for bevegelseshemmede
- Grupperom

Parkering og adkomst:

I forhold KPA 2018 bør det tilrettelegges for 1 parkeringsplasser per 10 sitteplasser (forsamlingslokale), nødvendig antall parkeringsplasser og plassering skal vurderes med fokus på:

- Beliggenhet nær kollektivtransport (buss og bybane) og flere allmenttilgjengelige parkeringsplasser som for de fleste aktiviteter innenfor kirkefunksjoner reduserer parkeringsbehovet på tomten.

Dagens situasjon/utfordringer:

- Det er ca. 22 parkeringsplasser som tilhører kirken i dag. I tillegg det 3-4 parkeringsplasser tilknyttet menighetskontoret. Disse parkeringsplassene vil sannsynligvis bli betydelig redusert som følge av et nybygg på tomten.
- Kravene til parkering kan delvis dekkes ved parkeringsplassen ved gravplassen, men avstanden her er stor (ca. 450 m), særlig for bevegelseshemmede og for eldre.
- Logistikk for parkering ved begravelser er spesielt utfordrende for eldre og funksjonshemmede. Alternativer som kan redusere behov for parkering skal vurderes. Dette kan være: velorganisert på-, avstigning, «kirkeskyss», samkjøring etc.
- Det må tilrettelegges for sykkelparkering både for ansatte og for besøkende kirkemedlemmer.

Nybygg:

- Funksjonalitet av helheten for framtidig drift skal vektlegges høyt og samsvare med bærekraftig samfunnsutvikling. Det skal sikres fornuftig balanse mellom nye areal og funksjon og tilpasning til eksisterende bebyggelse og landskap. Det er vanlig at kirker har blitt ombygget flere ganger i løpet av livsløpet. Arkitekturen har vært tilpasset nye trender samt nye funksjoner og befolkningsvekst. Flere kirker er utvidet både i lengde og bredde opp gjennom historien. Det anbefales videreføring av denne tradisjonen.

- Ny bebyggelse skal synliggjøre og forsterke lokal identitet enten i materialbruk, form eller i prinsippet om kontrast. Det vises til flere gode eksempler over hele verden på hvordan historiske elementer kan transformeres og ny bebyggelse innlemmes.
- Det skal tas hensyn til logistikk for alle funksjoner og drift. Renovasjon, varelevering, og drift for: kirke, menighetskontor, villa/kunstgalleri, privat bolig og friområdet skal sikres.
- Plassering og utforming av ny bebyggelse bør sammen med landskapselementer, eksisterende arkitektur og gangforbindelse dannes et attraktivt levende byrom.

Elementer som skal inngå i helhetlig planlegging / prosjektering av byrom på kirketomten:

1. Eksisterende kirkebygg

- Kirkebygget skal bevares, ny bebyggelse utformes slik at den oppleves som en helhet både funksjonelt og arkitektonisk sammen med hovedkirken.

2. Menighetskontor

- Bygget er en viktig del av kulturlandskapet, og sammen med kirke og planlagt bebyggelse bør det være en del av en helhetlig struktur i området. Det vurderes et mulig påbygg på bygget.

3. Blå - grønt – friområdet

Friområdet ved Nesttunelva blir liggende som i dag.

4. Gangforbindelse nord-sør gjennom tomten

- Snarvegforbindelse gjennom kirkearealet skal opprettholdes, Gangforbindelsen bør være en del av byrommet som skal fungere både for ferdsel og opphold, for gående og kjørende.

5. Grønn haug ved Sveitervilla

- Haugen er et viktig landskapelement og eventuelt store inngrep i terrenget bør være velbegrunnet kompromiss mellom grønne interesser, nye funksjoner og arealbehov. Tapte kvaliteter skal erstattes ved å skape et attraktivt byrom, identitet og særpreg for området. Det anbefales å beholde flest mulig trær innenfor eiendommen med spesielt fokus på hule eiker. Det må sikres adkomst til drift og vedlikehold.

6. Sveitervilla

- Villaen er et viktig landskapsmessig og kulturhistorisk element som skal tas vare på. Det skal sikres at formål og bruk blir tilpasset og samspilt med «kirketunet». Adkomst til eiendommen skal sikres, men det bør ikke plasseres bilbaserte funksjoner på villatomten.

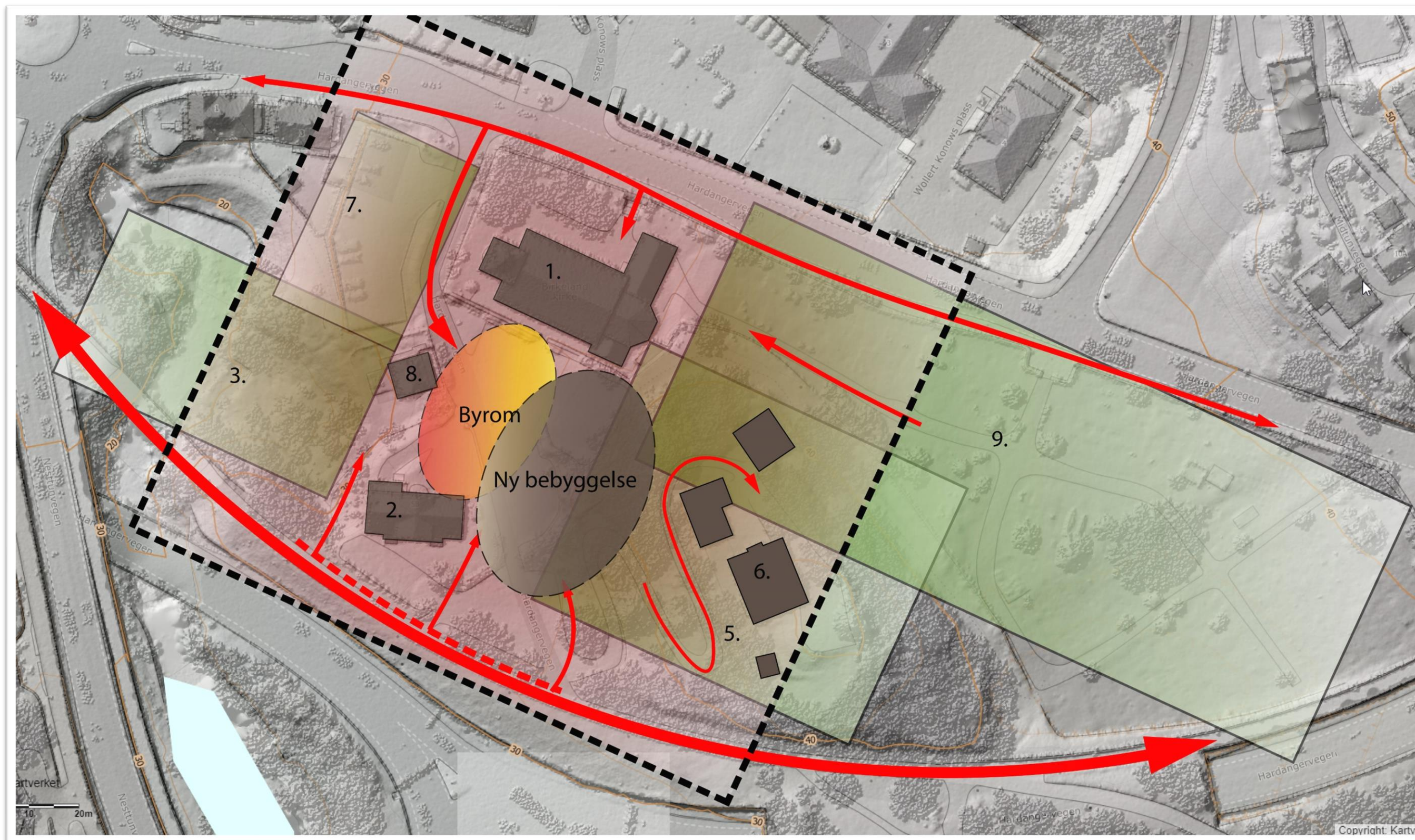
7. Fellesparkering for Mølleparken Sameie

- Parkeringsarealet ligger tett på Birkeland kirke og bidrar ikke til et attraktivt byrom. Langsiktig forventes det en reduksjon av personbilkjøring og at det vil bli et redusert behov for parkeringsplasser. Det kan vurderes en sambruk av parkeringsplasser mellom sameiet og kirken.

8. Enebolig

- Det er spesielt utfordrende å innlemme eksisterende enebolig med parkeringsplass til ny byromstruktur, samtidig som det er småskala landskapslement som dette som skaper identitet og variasjon.

9. Gravplass

EKSEMPLER PÅ TILBYGG

Flekkerøy Kirke - Byggeprisen 2019

Den opprinnelige kirken ble tegnet av Gabriel Tallaksen og bygget i 1960. Murkirken ble senere utvidet med påbygg i to omganger. Bygget er ikke vernet, men på grunn av lokalhistorisk verdi anså Kristiansand kommune og Byantikvaren det som viktig at ytre form på opprinnelig langkirke og tårn skulle bevares. Store deler av kirken ble revet og erstattet av en ny kirke som stod klar til nyåpning 1. desember 2019. Arkitekt er Hille Melbye arkitekter, i samarbeid med Einar Dahle arkitekter. Under utviklingen av byggets arkitektur har man etterstrebet et rolig og rent formspråk, med intensjoner om en lavmælt, sakral og varig arkitektur. Dette i kontrast til de opprinnelige kirkevolumene med saltak på hovedbygg og tårn. Nybygget består i stor grad av ubehandlede og ekte materialer som vitner om godt håndverk.

Figur 28. Flekkerøy kirke før utvidelse.

Figur 29. Flekkerøy kirke med påbygg

Nordstrand kirke

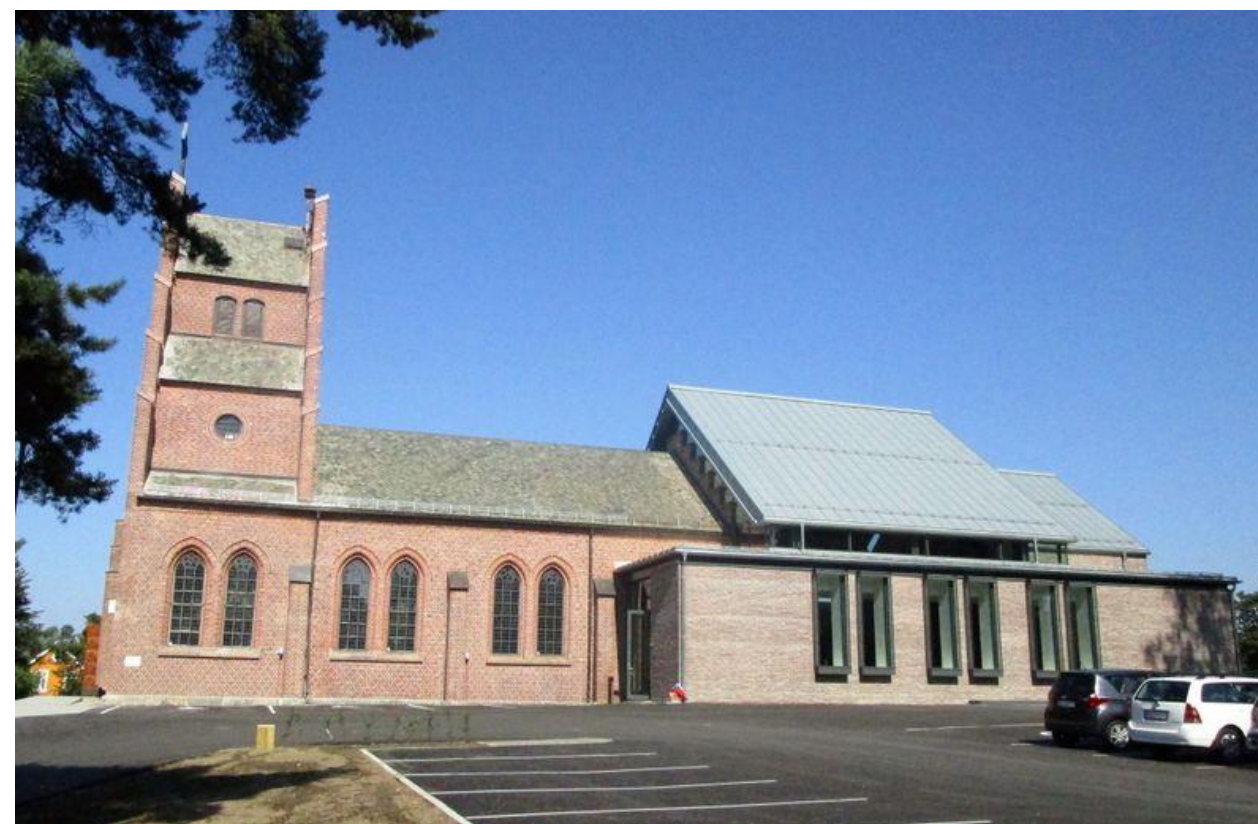
Nordstrand kirke er et kulturminne og har nummer 85170 i Riksantikvarens kulturminnebase. Nordstrand kirke ser kanskje ikke umiddelbart ut som en typisk Nordan-kirke (etter arkitekt Nordan). Noe av grunnen er det kraftige vesttårnet og trappegavlene, som er en senere tilvekst som arkitekt Georg Greve står bak. Det har skjedd flere ombygginger her gjennom årene, den siste i 2015, da kirken ble forlenget østover. Arkitekter for utvidelsen er Are Meinich og Trine-Lise Sonne.

Figur 30. Nordstrand kirke før utvidelsen

Figur 31. Nordstrand kirke etter utvidelsen

Figur 32. Nordstrand kirke etter utvidelsen

Figur 37. Brisbane NormanPark Australia

Figur 36. Brisbane NormanPark Australia

Figur 35. Kirke i Zarki / Polen før utvidelse

Figur 34. Kirke i Zarki/ Polen – fotomontasje ute

Figur 33. Kirke i Zarki/ Polen – fotomontasje inne